

27-02-2017

Sagsnr.
2017-0017415

Dokumentnr.
2017-0017415-5

Bilag 3

Opsamling på forvaltningshøring om ny arkitekturpolitik

Udkast til ny arkitekturpolitik har været i høring i kommunens øvrige forvaltninger i perioden 15. november til 14. december 2016.

Samtlige forvaltninger har indsendt bemærkninger til udkastet. Høringssvarene fremgår af bilag 4.

Generelt er høringssvarene positive, og alle øvrige forvaltninger kan tilslutte sig udkastet til ny arkitekturpolitik. Økonomiforvaltningen har en række konkrete forslag til ændringer og præciseringer.

Resumé af høringssvarene med forvaltningens bemærkninger fremgår herunder.

Økonomiforvaltningen

Økonomiforvaltning (ØKF) foreslår, at teksten generelt forkortes og gøres mere præcis, og at det præciseres, at arkitekturpolitikken ikke er ny bindende regulering. ØKF savner, at det fremgår, at politikken er en blandt mange politikker som bygherre skal samarbejde med forvaltningen om.

ØKF vurderer, at implementeringen i nogle tilfælde kan fordyre anlægsomkostninger, fx ved krav om arkitektonisk og brugsmæssig merværdi ved energirenovering. ØKF vil gerne inddrages i arbejdet med kommende administrationsgrundlag. ØKF byder intentionen om øget samarbejde og koordinering velkommen, forudsat at det ikke medfører øget sagsbehandlingstid.

ØKF finder ikke, at arkitektkonkurrencer nødvendigvis fremmer innovation og kvalitet i byggerier. ØKF stiller endvidere spørgsmålstejn ved politikken ønske om at skabe det unikke, idet det ikke er klart, hvad det unikke skal ses i forhold til. ØKF mener, at fokus for ensidigt er på det udvendige ved at tænke på byliv før byrum og byrum før bygninger. ØKF ser gerne, at politikken tydeligere adresserer, at kommunale funktioner som skoler, daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter positivt bidrager til byliv mv. ØKF finder det positivt, at fokus er på effektiv udnyttelse gennem multifunktionelle løsninger.

ØKF finder, at afsnittet om de grønne bueslag sammen med illustrationen giver indtryk af en fremadrettet plan særligt på grund af Jagtvejslinjen, som ikke i sig selv er et grønt bueslag. ØKF finder endvidere, at de grønne markeringer på Strandboulevarden og Vejlands Allé bør slettes.

ØKF foreslår, at der indsættes en henvisning til kommuneplanen i handlingspunktet om højhuse i princip #1, samt at punktet generelt omformuleres, herunder fremhævelsen af enkeltstående højhuse.

ØKF foreslår, at den nævnte regel om max. 500 m til nærmeste grønne område under princip 4 udgår, da forholdet skal reguleres i kommuneplanen og i øvrigt er svært at administrere. ØKF foreslår, at handlingspunktet udgår og evt. erstattes af et relevant citat fra kommuneplanen om let og god adgang til grønne og blå områder.

Endelig har ØKF en række tekstmære bemærkninger. Sidetallene i ØKFs høringssvar i bilag 4 henviser til høringsudkastet, mens sidetallene nedenfor henviser til forslaget til arkitekturpolitik i bilag 1.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen har generelt forkortet og præciseret teksten, ensrettet formen på principperne, samt lavet en tilføjelse i afsnittet *Tre Temaer* side 18 om, at principperne skal give retning for lokalplaner og byggesager for at sikre at alle relevante aspekter inddrages. Politikken i sig selv indfører ingen nye krav, men skal omsættes til relevant regulering i de konkrete sager.

Til sidst i arkitekturpolitikken side 70 er indsat en oversigt med andre relevante politikker på området, hvor det også fremgår, at det er kommuneplanen, som fastlægger rammerne for udviklingen af byen.

Politikkens principper og handlingspunkter vil ikke i sig selv kunne blokere for tiltag som fx energireovering.

Forvaltningen ønsker et tæt samarbejde med ØKF omkring implementeringen af politikken. Det bemærkes i øvrigt, at forvaltningen netop har fokus på nedbringelse af sagsbehandlingstiden for behandling af byggeansøgninger. Forvaltningens fokus på tidlig dialog og afklaringsfasen ved opstart af en lokalplanproces skal ses i sammenhæng hermed. Det er ambitionen, at brugen af flere ressourcer i startfasen kan lette arbejdet efterfølgende både for kommunen og bygherre.

Arkitektkonkurrencer skal alene ses som en af flere muligheder til at opnå høj arkitektonisk kvalitet og større variation. Det centrale er, hvordan høj kvalitet og større variation kan sikres. Forvaltningen har omformuleret afsnittet om innovation på side 16, så det fremgår tydeligere, at dette kan sikres på mange måder. I forhold til ØKFs bemærkningerne omkring at skabe det unikke, skal det understreges, at det centrale er, hvordan det unikke kan styrkes. Hensigten er ikke, at alle byggerier skal skille sig ud. Det unikke kan styrkes på mange måder. Forvaltningen har omformuleret handlingspunkt 1 til princip

#2, side 28, så det centrale er styrkelsen af stedets egenart og lokale fortælling.

Arkitekturpolitikken insisterer på at tænke byliv før byrum og byrum før bygninger betyder ikke, at bygningens anvendelighed er af underordnet betydning i forhold til byliv og byrum. Formålet med metoden er at sikre at både fællesskabet og individuelle behov indtænkes. Afhængig af det konkrete projekt kan der være forhold som fx en bygnings funktion som har afgørende betydning for udformningen. Der er således tale om en rækkefølge for at komme rundt om alle aspekter, ikke en rækkefølge der nødvendigvis afspejles i den endelige prioritering.

I forhold til ønsket om at politikken tydeligere adresserer, at kommunale institutioner bidrager positivt til byliv, viser de tilføjede billeder i arkitekturpolitikken mange gode eksempler herpå, fx Tove Ditlevsens Plads, Guldberg Plads, skolegården på Amager Fælled Skole, Hal C og Dansekapellet.

Illustrationen af Københavns hovedtræk er revideret side 9 og suppleres af et luftfoto. Handlingspunktet om højhuse i princip #1, side 24 er omformuleret, herunder er fremhævelsen af enkeltstående højhuse udeladt.

Forvaltningen har som foreslået slettet den nævnte regel om max. 500 m til nærmeste grønne område under princip #4 på side 44, da forvaltningen medgiver, at der er tale om en ny svært administrerbar regel. Den øvrige del af handlingspunktet er omformuleret.

I forhold til de tekstmære bemærkninger har forvaltningen følgende bemærkninger:

- Forvaltningen har tilføjet de nævnte aktører til listen over aktører i *Sammen om arkitekturen*, side 14.
- Forvaltningen har omformuleret afsnittet om innovation, side 16.
- Forvaltningen har tilføjet 'væsentlige' som ønsket, side 24.
- Forvaltningen har omformuleret handlingspunktet, herunder ændret 'sikrer' til 'styrker', side 28.
- Forvaltningen finder, at udtrykket "respekttere" bymiljøer, bygninger og byrum i princip #3 netop giver mulighed for flere løsningsmuligheder, og at "bynatur" skal bibeholdes, da bevaring af beplantning kan sikres ved lokalplanlægning, side 32.
- Forvaltningen finder ikke, at der skal tilføjes "som udpeget i kommuneplanen" til bærende bevaringsværdier i princip #3, da det ikke kun er ved de i kommuneplanen udpegede kulturmiljøer, at transformation kan ske, så bevaringsværdier bevares, side

32. Der er på samme side tilføjet et citat af, hvad kommuneplanen forstår ved 'kulturmiljøer'.

- Princip #9s første handlingspunkt betyder ikke, at bygninger og byrum altid skal udformes, så de kan tilpasses nye funktioner og behov over tid, men at det skal indtænkes, hvor det er muligt.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Det fremgår af BIFs høringssvar, at BIF ser mange gode elementer i arkitekturpolitikken, som vidner om en proces, hvor borgere og relevante aktører har været grundigt inddraget. BIF tager udgangspunkt i politikken vækstpotentiale og finder det særligt positivt, at der i politikken er fokus på innovation og fastholdelse af byens og bydelenes egenart. BIF foreslår blandt andet, at temaet *Bygget til Københavnerliv* i endnu højere grad understreger arkitekturens betydning for at skabe vækst, beskæftigelse og finde løsninger på samfundsudfordringer, og at politikken kan betone kommunens muligheder for at hjælpe branchen med at markedsføre dansk arkitektur og byrumsindretning internationalt og samtidig bringe internationale investorer til København.

Forvaltningens bemærkninger

Efter forvaltningens vurdering bidrager arkitekturpolitikken med sine mange billeder af vellykkede løsninger i København i sig selv til at markedsføre dansk arkitektur og byrumsindretning.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Det fremgår af KFFs høringssvar, at KFF støtter op om politikken og foreslår, at politikken suppleres med et inspirationskatalog, og KFF tilbyder at være et af omdrejningspunkterne for en realisering af politikken. KFF nævner, at arkitekturpolitikken afspejler flere områder af Kultur- og Fritidspolitikken, herunder visionen om, at København skal være en attraktiv storby med livskvalitet og kant. KFF støtter sigtet om tidlig dialog i lokalplanprocesser, som er central for afsættelse af nødvendige arealer til kultur- og fritidsfaciliteter, og tilbyder at komme med input om kultur- og fritidsbehov i den tidlige behovsafklaringsfase. KFF understreger blandt andet, at det er vigtigt, at der bygges med udgangspunkt i fremtidige og endnu ukendte behov og potentialer samt, at en given arkitektur ikke må stå i vejen for eller indskrænke muligheden for at optimere areal til udfoldelse af kultur og fritid.

Forvaltningens bemærkninger

Arkitekturpolitikken vil med sine mange billeder af vellykkede nyere projekter i sig selv udgøre et inspirationskatalog. Derudover udarbejder forvaltningen årligt en pjece med byggerierne præmieret ved den årlige bygningspræmiering, som i dag bruges som inspirationskatalog for bygherrer.

Forvaltningen ser frem til at fortsætte og udbygge det eksisterende samarbejde og dialogen med KFF.

Det bemærkes, at udformningen af en bygning eller et byrum sker i et samspil mellem mange forskellige interesser og hensyn, og afhængig af den konkrete placering og formål kan der være hensyn, som det ikke er muligt at tilgodese i et konkret projekt.

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Det fremgår af BUFs høringssvar, at BUF anerkender og tilslutter sig valget af intentioner og fokusområder i arkitekturpolitikken. BUF gør opmærksom på, at implementeringen af arkitekturpolitikken kan få konsekvenser for muligheden for at løse kommunale behov, hvis byggemulighederne reduceres på en konkret grund og henviser til at denne problematik skal løses af ØKF og TMF. Endvidere kan funktionskrav ved skole- og institutionsbyggeri være i modstrid med andre politisk besluttede intentioner, hvilket forudsætter tidlig dialog. BUF opfordrer til, at den politisk vedtagne anlægsproces for kommunens byggesager inddrages ved udarbejdelsen af administrationsgrundlag mv. BUF forudsætter, at evt. forøgede udgifter på grund af arkitekturpolitikken indarbejdes som en del af de stedsspecifikke omkostninger.

Forvaltningens bemærkninger

Bygningers funktion og brug har stor betydning for og skal indtænkes i bygningens udvendige udformning. Forvaltningen er opmærksom på, at funktion og brug vil have afgørende betydning for udformningen, også for skoler og institutioner.

Forvaltningen er ved udarbejdelsen af administrationsgrundlag opmærksom på processen for kommunens byggeprojekter.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

SUF finder forslaget til arkitekturpolitik meget visionært, og at politikken vil sætte god retning for den fremtidige udvikling. SUF finder dog, at fokus på udvendigt design bør suppleres af hensynet til bygningernes faktiske funktion, da brugsfunktionen kan have afgørende betydning for den udvendige udformning. SUF finder endvidere at hensyn til byliv, byrum og bygningen bør være en samlet helhedsvurdering og ikke i prioriteret rækkefølge. Efter SUFs opfattelse bør arkitekturpolitikken ses i sammenhæng med øvrige tiltag og politikker på bygningsområdet som samlet set vil medføre ekstra udgifter for byggeprojekterne. SUF opfordrer til mere fokus på sundhed, gående, ældre og gangbesværede.

Forvaltningens bemærkninger

Bygningers funktion og brug har stor betydning for og skal indtænkes i bygningens udvendige udformning. Forvaltningen er opmærksom på, at funktion og brug vil have afgørende betydning for udformningen.

I forhold til hensynet til byliv, byrum og bygninger henvises til forvaltningens bemærkninger til ØKFs høringssvar.

Forvaltningen finder, at der i politikken tages højde for tilgængelighed for alle.

Socialforvaltningen

SOF har i sit høringssvar lagt vægt på temaet *Bygget til København*. SOF går ud fra, at politikken ikke har økonomiske konsekvenser for SOFs byggerier, men henviser til, at ØKF bør vurdere eventuelle økonomiske konsekvenser. SOF lægger vægt på, at alle uanset fysisk og økonomisk formåen har lige adgang til byens faciliteter og mulighed for gode oplevelser. SOF ser positivt på fokus på forbedring af den fysiske tilgængelighed i byen for handicappede borgere. SOF pointerer, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på at skabe billige boliger, og at disse integreres med andre boligtyper i hele byen. Indretning af pladser og byrum skal ske, så der naturligt og konfliktfrit er plads til både legende børn, ældre og udsatte borgere som fx hjemløse, som bruger en stor del af deres hverdag i det offentlige rum. SOF opfordrer til fortsat inddragelse af udsatte borgere og andre i konkrete projekter.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen er opmærksom på, at udsatte borgere er en gruppe, som opholder sig meget i det offentlige rum. I temaet *Bygget til København* er det centralt, at en god by er en by, som skaber rammer for mennesker med forskellige behov og udgangspunkter. Dette er illustreret ved Enghave Minipark, hvor de daglige brugere har været inddraget i udformningen og etableringen af miniparken, se side 15.

Forvaltningen kan i øvrigt tilslutte sig SOFs bemærkninger og vil arbejde videre med disse i implementeringen af politikken.